

Nataša Štupar Šumi

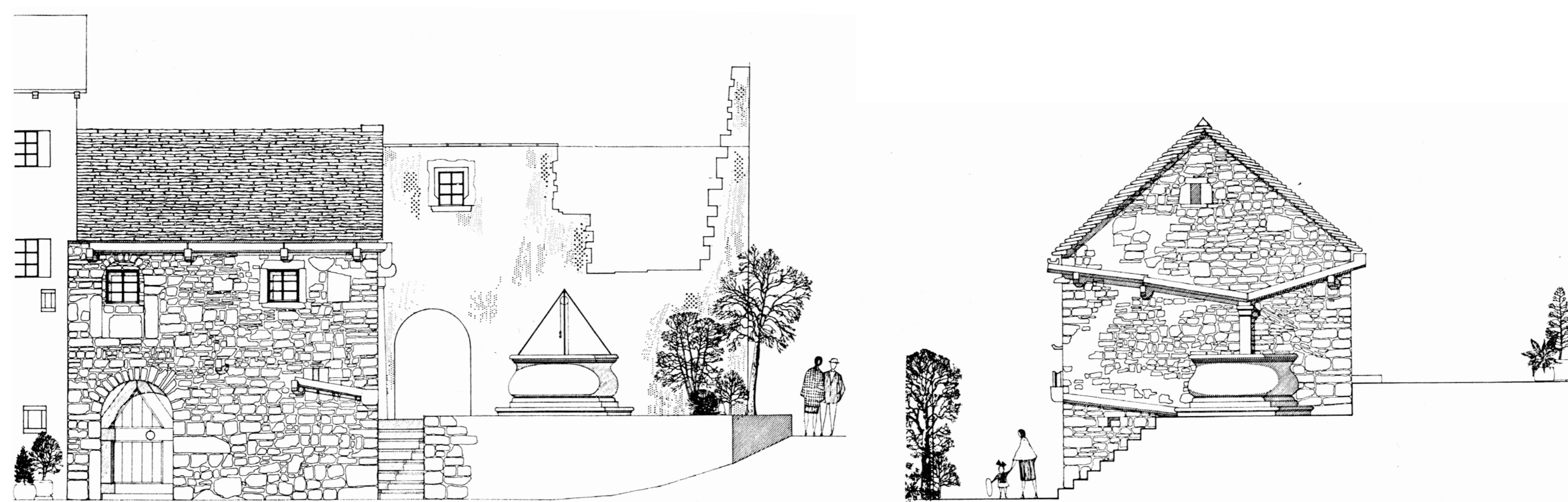
Ljubljana, 1927

Nataša Štupar Šumi je leta 1954 diplomirala iz arhitekture pri prof. Jožetu Plečniku na tedanji Tehniški fakulteti Univerze v Ljubljani, leta 1996 pa je na ljubljanski Fakulteti za arhitekturo uspešno zagovarjala doktorsko disertacijo z naslovom »Stavbna dediščina na Krasu«. Leta 1960 se je zaposlila na zavodu za Spomeniško varstvo LRS (danes Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije) in sprva kot vodja Konservatorskega ateljeja, kasneje pa kot svetovalka direktorja delovala vse do upokojitve leta 1994. Kot arhitektka-konservatorka je s svojim delom pomembno prispevala k raziskovanju in celostnemu ohranjanju slovenske arhitekturne dediščine, še zlasti v zahodni Sloveniji. Ustvarila je obsežno dokumentarno zbirko in izvedla več kot 150 konservatorskih projektov obnov, rekonstrukcij, revitalizacij, inventarizacij in vrednotenja spomenikov. Med njimi so gradovi, dvorci, samostani, zgodovinska mestna jedra, vasi in hiše na Krasu, cerkveni objekti in drugi arhitekturni, etnološki in arheološki spomeniki. Pomembno je prispevala k rekonstrukciji arhitekturne dediščine, ki je bila močno poškodovana med drugo svetovno vojno in po njej, zlasti grad Rihemberk (1962), dvorec Vogrsko (1968) in vas Štanjel (1970). Pri svojem delu je vseskozi tesno sodelovala s konservatorji s področja umetnostne zgodovine in arheologije, še posebej z Marijanom Zadnikarjem, Ivanom Komeljem, Nacetom Šumijem, Vlastom Kopačem, Emilom Smoletom in s Petrom Petrujem, o rezultatih svojega dela pa je pisala v številnih monografskih publikacijah in prispevkih, zlasti v Varstvu spomenikov. Leta 2012 je za življenjsko delo na področju konservatorstva in restavracije prejela Steletovo nagrado, ki jo podeljuje Slovensko konservatorsko društvo.

Nataša Štupar Šumi, née Suhadolc, graduated under Prof. Jože Plečnik at the Technical Faculty of the University of Ljubljana in 1954 and successfully defended her PhD thesis "Architectural Heritage of the Karst" at the Faculty of Architecture of the University of Ljubljana in 1996. From 1960 till her retirement in 1994 she was employed as designer and conservator at the Institute for Monument Protection of the People's Republic of Slovenia (today's Institute for the Protection of Cultural Heritage of Slovenia), first as head of the Conservation Atelier and later as advisor to the director. Being both conservator and architect she contributed significantly to the research and integral preservation of Slovenian architectural heritage, especially in western Slovenia. She created an extensive documentary collection of architectural heritage and worked on more than 150 renovation, reconstruction, revitalization and valorisation projects, including castles, mansions, monasteries, historical town cores, Karst villages and houses, church buildings and other architectural, ethnological and archaeological monuments. She contributed significantly to the reconstruction of architectural monuments which were damaged during and after the Second World War, most importantly Rihemberk castle (1962), Vogrsko mansion (1968) and Štanjel village (1970). She cooperated closely with art historians and archaeologists, especially Marijan Zadnikar, Ivan Komelj, Nace Šumi, Vlasto Kopač, Emil Smole and Peter Petru. Results of her work were published in a number of monographs and articles, especially in the Journal for the Protection of Monuments (Varstvo spomenikov). In 2012 she was awarded the national France Stele Prize for lifetime achievement in the fields of conservation and restoration.

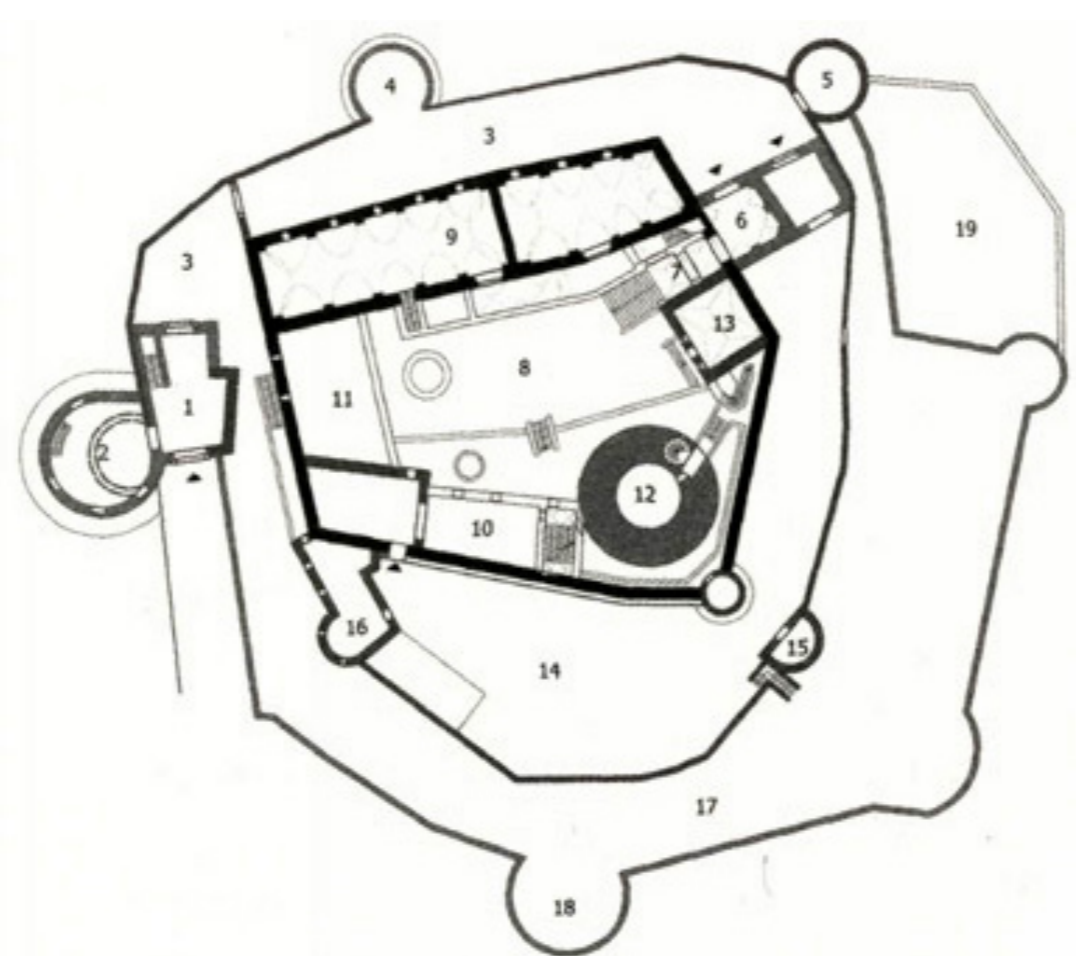
Dela (izbor) / Works (selection)

- Obnova gradu in hiš v naselju Predjama /
Renovation of the castle and houses, Predjama, 1962–1968
- Prenova gradu Rihemberk /
Rihemberk Castle renovation, after 1962
- Prenova gradu Hmeljnik /
Hmeljnik Castle renovation, 1965–1968
- Prenova dvorca Vogrsko /
Vogrsko Mansion renovation, Vogrsko, 1968–1980
- Obnova hiš v kraških vaseh Kobdilj in Šmartno v Brdih /
Renovation of houses in villages Kobdilj and Šmartno in Goriška Brda, after 1960
- Prenova gradu in obnova vasi Štanjel na Krasu /
Renovation of the castle and village, Štanjel, 1970–1988
- Obnova strehe in nujna obnovitvena dela na Škrateljnovi hiši v Divači /
Roof renovation and urgent intervention works on Škrateljnova hiša house in Divača, after 1970
- Obnova dvorca Betnava pri Mariboru /
Renovation of Betnava Mansion near Maribor, 1976–1991
- Rekonstrukcija rotunde v Selu /
Renovation of Rotunda in Selo, 1978
- Obnova dvorca Dobrovo /
Dobrovo Mansion renovation, Dobrovo, after 1979

Grad Rihemberk

Največji grad na Primorskem, ki izvira iz 13. stoletja, je bil 23. julija 1944 bombardiran in požgan. Prva obnovitvena dela so se začela leta 1947, sistematična obnova pa šele po letu 1960. Leta 1962 je projekt prevzela in nato vodila Nataša Štupar Šumi. Grad je bil leta 1999 razglašen za spomenik državnega pomena.

Dvorec Dobrovo

Arhitektka je delala na prenovi dvorca v 80-tih letih prejšnjega stoletja. Danes dvorec upravlja Goriški muzej.

Načrt za obnovo »romanske hiše« v Štanjelu: hiša z vodnjakom in stranska fasada

Nataša Štupar Šumi je v sedemdesetih letih vodila prenavo kraške vasi Štanjel, ki je bila v drugi svetovni vojni močno poškodovana. Ob spoštovanju dediščine posegov Maksa Fabianija (1865–1962) je izvedla dosledno rekonstrukcijo gradu (16.–18. stoletje), obnovo in rekonstrukcijo nekaterih sestavin obrambnega obroča (Kobdilska vrata) in župnijske cerkve sv. Danijela (15. stoletje). Obnovitvena dela anonimne arhitekture je spričo pomanjkanja dokumentacije vodila na podlagi študija značilnosti arhitekture in analogij, pri čemer je zasnovala načrte za obnovo značilnih »romanske hiše« in »gotške hiše«.

